

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 01-00-83 21.05.2015
София,2015 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Изм. №	<u>554-06-715</u>
Дата	<u>22</u> / <u>05</u> 2015 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

08^{1*}
Иск

ДО
Г-ЖА ДЖЕМА ГРОЗДАНОВА
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
ОТ ПГ "ТЕРБ"

На Ваш № 554-06-715 от 14.05.2015 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГРОЗДАНОВА,

Във връзка с Ваше питане чрез председателя на 43-то Народно събрание г-жа Цецка Цачева относно позицията на Министерството на правосъдието по препоръките към България за реформа в съдебната система, съдържащи се в доклада от четвъртия кръг на оценка на групата страни срещу корупцията (GRECO), при Съвета на Европа от 13 май 2015 г., Ви предоставям следната информация:

Общият анализ на препоръките от Доклада на ГРЕКО за България от четвъртия кръг на оценка по темата превенция на корупцията на народни представители, съдии и прокурори показва, че те имат непосредствено отношение към предвидените законодателни и институционални мерки в съответните стратегически документи - Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г. и Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система.

В този смисъл сътрудничеството на министерството на правосъдието с групата страни срещу корупцията (GRECO), при Съвета на Европа е от голямо значение за хармонизирането на българското законодателство с европейските стандарти в тази област.

1. Препоръки на ГРЕКО за предотвратяване на корупцията по отношение на съдии:

- С оглед утвърждаването на легитимността и доверието във Висшия съдебен съвет, и засилването на неговата роля на гарант за независимостта на съдиите, решенията за назначаване на съдиите, кариерното им развитие, атестация и дисциплина да се взимат от състав на Съвета, мнозинството на който са съдии, избрани от техните колеги (параграф 83).

Препоръката съответства на мярка 1.1.1 от Актуализираната стратегия, предвиждаща реструктуриране на Висшия съдебен съвет така, че решенията по кариерни и дисциплинарни въпроси за съдии да се вземат от колегия, включваща мнозинство от съдии, избрани от съдии, а за прокурори и следователи – от колегия на прокурорите и следователите. В допълнение ГРЕКО изразява и мнението, че „би било за предпочитане съдиите сами да избират членовете на един такъв състав на ВСС“, което е заложено като мярка 1.1.2 (пряк избор на членовете на професионалната квота във ВСС, провеждан на съответните общи събрания при гарантирана тайна на вота) в актуализираната стратегия.

- Независимостта на съдиите да бъде допълнително усилена чрез i) значително намаляване на установения петгодишен срок за придобиване на статут на несменяемост на съдиите; и ii) въвеждане на отделна методика за строга и задълбочена оценка на квалификацията, почтеността, способностите и ефикасността на съдиите за целите на придобиване на статут на несменяемост (параграф 86).

Втората част от препоръката съответства на мерки 2.2.2 (Въвеждането като част от първоначалните конкурси за назначаване на съдии и прокурори и атестациите за придобиване на несменяемост на познанията по професионална етика и оценка на развитието на личността, включително общата и правна култура, правосъзнанието и индивидуалната независимост на кандидатите) и 2.4.1 (Оценка на практиката по провеждане на атестация за придобиване статут на несменяемост) от Актуализираната стратегия.

- Засилване на проверките за почтеност, извършвани по отношение на кандидатите за съдии, които са обект на първоначално назначаване, при

зачитане на техните човешки права и съответните европейски стандарти (параграф 89).

Препоръката намира отражение в мерки 1.3.2 (Изграждане на помощно звено “Интегритет” към етичната комисия на ВСС, натоварено с периодични проверки по утвърдена методология на магистратите и съдебната администрация за наличие на про-корупционни фактори) и 2.2.2 от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

- С цел да се подобри отчетността, обективността, прозрачността и уеднаквяването на процедурите за подбор и професионално развитие в рамките на съдебната система, да бъдат законово въведени обективни и прозрачни критерии за оценка на спазването от съдиите на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, както за атестиране за придобиване на статут на несменяемост, така и при периодичните проверки за изпълнение на задълженията (параграф 92).

Препоръката съответства на мерки 2.4.1 и 2.4.2 (Въвеждане на специфични правила и механизми за атестиране за съдиите, съответно прокурорите и следователите, съобразени със спецификата на тяхната роля, както и с мерките за реорганизиране на прокуратурата и следствието, включително чрез засилване на ролята и отговорността на административните ръководители в системата на прокуратурата и следствието) от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

- Прилагането на допълнително възнаграждение в рамките на съдебната власт да бъде предмет на ясни, обективни и прозрачни критерии (параграф 95).

Препоръката съответства на мерки 1.3.5 (Премахване на административната преценка при формиране на допълнителното материално стимулиране на магистратите.), 2.4.6 (Въвеждане на методи за оценяване мотивираността на атестираните магистрати и разработването на система от подпомагащи мерки за повишаването на мотивацията и справянето с различни предизвикателства, свързани с работата. Въвеждане на основата на анализ на постановените актове и на самооценката на атестирания на система от мерки за

идентифициране на необходимостта от индивидуалното му обучение и за включването му в подходящи форми за продължаващо обучение и усъвършенстване на професионалната му квалификация) и 2.6.2 (Премахване на елементите на индивидуалната преценка при определянето на допълнително трудово възнаграждение в органите на съдебната власт и тяхната администрация чрез законоустановеност на вида и размера им) от Актуализираната стратегия.

- Да се гарантира, че принципът на случайно разпределение на делата се прилага на практика, като се взема предвид честната и справедлива натовареност на съдиите, както и че възлагането на делото е защитено от незаконна намеса и предмет на по-строг контрол (параграф 97).

Препоръката съответства на мерки 1.3.7 (Изработване на стандарт за сигурност на информационните технологии, използвани в съдебната власт), 1.3.8 (Създаване на гаранции за сигурност и прозрачност на процеса по разпределение на делата на случаен принцип и по определяне на персоналия състав на отделните съдебни състави) и 3.2.2 (Въвеждане на механизъм за определяне на норма на натовареност на магистратите и на съдебната администрация и равномерно разпределение на делата и преписките в рамките на отделните структури на съдебната власт и интегрирането му с другите процеси на планиране) от Актуализираната стратегия.

- Да бъде засилен компонентът на задължителното първоначално обучение, предвидено за младши съдии и съдии при първоначално назначаване, отнасящ се до почтеността, конфликта на интереси и превенцията на корупцията; и ii) професионалното текущо обучение на действащите съдии по отношение на почтеността, конфликта на интереси и превенцията на корупцията в съдебната власт да бъде приоритизирано и съответно финансирано, и на всички съдии да се предоставят насоки и консултации по съдебна етика (параграф 101).

Препоръката съответства на мерки 1.4.3 (Засилване обучението на магистратите по правилата за етично поведение и въвеждане на задължително обучение като последица при допуснати нарушения на изискванията за професионална етика) и 2.3.2 (Разширяване тематиката и формите на обучение и целевите групи и въвеждане на нови програми за задължително обучение) от Актуализираната стратегия;

- Извършване на оценка на ефективността на системата за контрол и прилагане на стандартите за почтеност в съдебната система и нейното въздействие върху превенцията и разкриването на неправомерно поведение на

съдии, и предприемане на съответни коригиращи действия (например преразглеждане на мандата на отговорните органи за надзор, извършване на редовни оценки на риска, рационализиране на практиката на Висшия съдебен съвет по дисциплинарни въпроси, и т.н.); и ii) предоставяне на право на етичните комисии към съдилищата да инициират дисциплинарно производство срещу съдии (параграф 114)

Препоръката съответства на мерки 1.4.1 (Оценка на съществуващия институционален модел за регулиране на професионалната етика и въвеждане на по-ефективни механизми за превенция на етични конфликти и уеднаквяване на практиката), 1.4.2 (Разработване и обсъждане на отделни правила за професионална етика за съдиите и прокурорите и следователите със засилено участие на съответните професионални общности), 2.5.1 (Създаване на централизирана дисциплинарна комисия към всяка от колегията във ВСС, съставена от командировани за целта магистрати, избрани от съответните общи събрания) и 2.5.2 (Консултации за изработване на проект за реструктуриране на дисциплинарното производство с цел удовлетворяване на международните стандарти и препоръки и гарантиране на реалния му състезателен характер, например чрез предвиждане дисциплинарната процедура да се провежда пред ВКС, който да бъде определен като единствено компетентен да налага дисциплинарни наказания на магистратите или пред пряко избрана дисциплинарна колегия) от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

- Да се гарантира, че частните интереси на съдиите - независимо от това дали те са декларирани периодично или ad hoc - са предмет на съществени и редовни проверки, и да се установи ефективно сътрудничество между властите, осъществяващи надзор върху спазването от съдиите на правилата за конфликт на интереси и за разкриване на имуществото, като се отчита независимостта на съдиите (параграф 116).

Препоръката съответства на мерки 1.3.1 (Интегрирана политика за предотвратяване на конфликта на интереси и корупцията в рамките на съдебната власт и преосмисляне на досегашната законова рамка. Електронни регистри за деклариране на разширен кръг обстоятелства, включително фактически съжителства, принадлежност към организации с непубличен характер и др.) и 1.3.2 от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в

съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

2. Препоръките на ГРЕКО за предотвратяване на корупцията по отношение на прокурорите:

- С оглед утвърждаването на легитимността и доверието във Висшия съдебен съвет, и засилването на неговата роля на гарант за независимостта и автономността на прокурорите, решенията за назначаване на прокурорите, кариерното им развитие, атестация и дисциплина да се взимат от състав на Съвета, мнозинството на който са прокурори (параграф 127).

Препоръката съответства на мярка 1.1.1 от Актуализираната стратегия.

- Засилване на проверките за почтеност, извършвани по отношение на кандидатите за длъжността прокурор, които са предмет на първоначално назначаване, като се зачитат човешките им права и съответните европейски стандарти; и ii) да се гарантира, че периодичните проверки за изпълнение на задълженията и атестациите за придобиване на статут на несменяемост в рамките на прокуратурата се основават на законови обективни и прозрачни критерии за оценка на спазването на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, и че е въведена методика за обстойна и задълбочена оценка на квалификацията, почтеността, способностите и ефикасността с цел да се удостовери, че даден прокурор може да придобие статут на несменяемост (параграф 129).

Препоръката съответства на мерки 1.3.2, 2.2.2, 2.4.1 и 2.4.2 от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

- Да се гарантира, че принципът на случайно разпределение на делата се прилага на практика, като се отчита честната и справедлива натовареност на прокурорите, както и че възлагането на делата е защитено от незаконна намеса и предмет на по-строг контрол (параграф 132)

Препоръката съответства на мерки 1.3.7, 1.3.8 и 3.2.2 от Актуализираната стратегия.

- Да бъде засилен компонентът на задължителното първоначално обучение, предвидено за младши прокурори и прокурори при първоначално назначаване, отнасящ се до почтеността, конфликта на интереси и

превенцията на корупцията; и да се предоставят на всички прокурори насоки и консултиране относно съдебната етика (параграф 136).

Препоръката съответства на мерки 1.4.3 и 2.3.2 от Актуализираната стратегия.

- Етичните комисии, създадени в прокурорските служби, да имат право да иницират дисциплинарни производства срещу прокурори (параграф 145)

Препоръката съответства на мерки 1.4.1 и 1.4.2 от Актуализираната стратегия.

- Да се гарантира, че частните интереси на прокурорите - независимо от това дали те са декларирани периодично или ad hoc - са предмет на съществени и редовни проверки, и да се установи ефективно сътрудничество между властите, осъществяващи надзор върху спазването от прокурорите на правилата за конфликт на интереси и за разкриване на имуществено (параграф 147).

Препоръката съответства на мерки 1.3.1, 1.3.2 и 4.3.2 (Изследване на статуса на прокурорите и факторите, които ограничават тяхната професионална самостоятелност, ефективност, отговорност и мотивация) от Актуализираната стратегия. Препоръката намира отражение и в Приоритет 4 „Правенция и противодействие на корупцията в съдебната власт, МВР и контролните органи“ от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията 2015-2020 г.

В заключение: В отговор на препоръките от Доклада на ГРЕКО за България са разработени и ще бъдат предложени конкретни законодателни промени, с които реално ще бъде приложена Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система. В тази връзка гражданите критиките от Доклада подкрепят усилията на българското правителство за утвърждаване на независимостта на съдебната система.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

